

- Det är liksom ljudet. När jag hör någon spela så känner jag »ah, herregud, det där vill jag göra.«

Marcin Tjernbäck spelar Grieg. Och allt möjligt annat - i skolan spelar han både klassiskt och jazz. »Och då känns det som att jag börjat från början igen.«

EN EGEN VÄG I KULTURSKOLAN

Leva utan musik? Zoë Allen kan inte föreställa sig det, hennes liv är fullt av musik, i skolan och på fritiden. Så är det för Marcin Tjernbäck också, han blev helt tagen när han förstod vad man kunde göra med ett piano, och nu har han kommit en bra bit - med bra lärare och på sitt sätt. Följ med på konsert i Uppsala!

text & foto David Berjlund

DET ÄR ONSDAG och lunchtid och i Uppsala missionskyrka doftar det svagt av stearinljus. Åttio personer sitter i bänkarna när veckans lunchmusik inleds med ett solo på virveltrumma - det första av sju musikstycken, som framförs av lika många elever från stadens kulturskola. Direkt efter trumsolot kliver Zoë Allen fram med sin tvårflöjt, och spelar Uzundara ur Gayane, av Aram Chatjaturjan. Fin, lite avig musik med mycket luft i.

Zoë är 13 år och har spelat tvårflöjt i tre år, men piano började hon med redan då hon som femåring kom till Uppsala från England, där hon är född.

- När jag ville börja med ett annat instrument vet jag inte varför jag tänkte på tvårflöjt, det var nog min mamma som sa det. Jag tycker det är jättekul, det är piano också, men om jag skulle

välja så skulle jag nog fortsätta med flöjten, säger hon.

Varje tisdag träffar hon sin lärare Mia Mattsson Hamrin för en lektion på 20 minuter. Det är kort tid, men de himmer mycket ändå, säger Zoë. Och Mia är bra, hon kan förklara och peppa samtidigt - »bra gjort, men du skulle kunna pröva att göra så här...«.

- Jag börjar med att värma och stämma min flöjt, det är viktigt, annars kan det låta konstigt. Sedan väljer vi några låtar som jag ska kunna till nästa lektion. Och så går det som i en cirkel ...

ZOË BERÄTTAR OM hur hon, när hon var liten och det spelades musik i deras hus i England, brukade vilja dansa. Hon har alltid gillat musik.

- Och att spela instrument ... det är liksom ljudet. När jag hör någon spela så känner →

» Jag mår bra av musiken. Jag har faktiskt ingen aning om hur jag skulle överleva utan den.«

Zoë Allen lever med musik i skolan och på fritiden - och det känns nästan alltid bra. »Jag har ingen aning om hur jag skulle överleva utan musiken.«

jag »ah, herregud, det där vill jag göra«. Det är bara jättelit.

Idag tar hon lektioner i piano, flöjt och dans, och så går hon i sångklass i Uppsala musikklasser, och lyssnar mycket - att plugga med lugn musik i lurarna är liksom motsatsen till stöket som ibland gör att hon inte orkar plugga i skolan.

Mycket musik, alltså. Blir det inte tätt? Nej. Jobbigt? Någon gång, kanske, om hon måste lära sig långa texter utantill i skolan, eller när det blir fel under övningen på flöjten.

- Men oftast känns det bra. När man har fått flyt, och gör några fina drillar, eller har övat ett svårt stycke och känner att där satt den! Jag mår bra av musiken. Jag har faktiskt ingen aning om hur jag skulle överleva utan den, säger Zoë.

DET FINNS ETT ALLVAR där. Det verkar finnas också hos Marcin Tjernbäck när han tar plats vid flygeln för att avsluta lunchmusikerna med första satsen ur Griegs pianokonsert i a-moll - ganska svår musik, där han spelar med sin lärare Andreas Kreuger, som sitter vid pianot bredvid, och spelar orkesterns del.

Marcin är 17 år och innan konserten beskriver han sin relation till Andreas: det handlar om en lärare som är mer än en mentor, och som ger honom motivation. De har tät kontakt, det är viktigt, och Andreas har utgått mycket från vad Marcin velat göra.

- Det har inte varit »så här ska alla pianister göra«. Till exempel sa jag att jag har jättesvårt

Marcin Tjernbäck hyllar sin lärare Andreas Kreuger.

» Många slutar nog spela för att det blir för svårt eller tråkigt, eller för noterna. Dem kan man ju lära sig sedan.«

med noter, kan vi vänta med det? Fine, då spelade vi bara en massa roliga saker. Nu spelar jag ju på mitt gymnasium, Södra Latin, också, och då har noterna blivit viktigare, säger Marcin.

Han har höjt ambitionerna, det hörs på honom att pianospelandet är en del slit. Det är som det ska, men så sent som förra terminen övade han bara runt en halvtimme i veckan. Och poängen är att man måste få utgå från lusten.

- Många slutar nog spela för att det blir för svårt eller tråkigt, eller för noterna. Dem kan

man ju lära sig sedan. Som att man först blir jättebra på att prata, och sedan kan skriva.

Första impulsen till att spela piano kom när familjen bodde i Alunda, öster om Uppsala. Marcins syster spelade Für Elise, och han tänkte »det där ska jag fixa«. Han tog efter, och hittade mer pianomusik på youtube.

- När jag fick se någon som spelade ordentligt tyckte jag det lät helt sjukt. Jag förstod ju inte vad ett piano var, varför låter det så bra, och varför har jag inte hört det innan?

När han gick i sexan flyttade familjen till Uppsala, då hade Marcin redan gått i kulturskolan där ett tag. Det har gett honom dels Andreas som lärare, och dessutom chanser att spela för andra - »utan kulturskolan skulle jag sitta kvar i Alunda någonstans och ingen skulle veta om mig«, säger han.

Fäst en del som vet om Marcin gör det genom andra kanaler. På youtube har ett av hans klipp visats över en halv miljon gånger.

Han skrattar lite åt det där - det var lite fusk, lite clickbait: han spelade in ett stycke som någon annan nätt ut med, och la ut det med samma rubrik: Chopin Spring Waltz. Det var inte ens Chopin, men det visades, och har gjort att fler ser de serfösa klipp han nu lägger upp.

Är det viktigt?
- Nej, jag skulle inte bli ledsen om jag skulle få en visning på varje klipp. Jag gör det för skojs skull, och för att det känns synd att lära sig ett stycke utan att få visa upp det.

I GRUNDEN SPELAR Marcin klassiskt piano, men han gör annan musik också - house, sånt som drar åt film- och spelmusik - och har börjat med jazz. - Och då känns det som att jag börjat från början igen. Visst, jag kan spela skalan snabbt, men jag ska ju förstå hur jag gör, närmaste vägen från ett ackord till ett annat. I jazzen känns det som att det aldrig tar slut på den man kan lära sig.

Just nu handlar mycket om den där Griegkonserten som han spelar en sats ur den här dagen. Han har ansökt på sin skola om att få spela den, med orkester.

Det är storlagen musik.
- Ja, jag gillar när det är mäktigt. Sedan ... det som jag gillar väldigt mycket är Liszt, han är min närmaste, skulle jag säga. Och Chopin. Men favoritpianisten är Jevgenij Kissin. Han och Liszt är ... the main. Och Andreas. ■